

Mitä isä on miehiään?

Hannu Säävälä
Psykiatri,
psykoanalyytikko,
perheterapeutti

Milava-hankkeen
seminaari
17.4.2024

Rene Magritte

Ohjelma

klo 12.00-12.15:

MILAVA-hankkeen esittäytyminen ja ilmoittautumisohjeet

klo 12.15-14.00:

Sukupuolijärjestelmästä ja mieserityisyydestä, Miehen kohtaaminen sote-palveluissa

Klo 14.00-14.15:

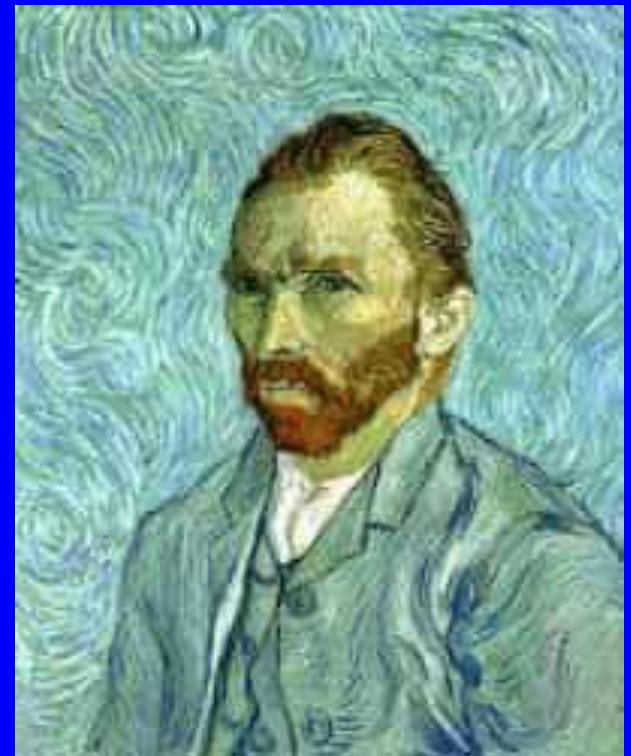
Tauko

klo 14.15-15.45:

Vanhemmuuden tukeminen miehen elämässä, isyyden ulottuvuuksista

Sisältö

- Sukupuolijärjestelmän muuttunut maisema
- Mieheyden olemuksesta ja mieserityisyydestä
- Miehen kohtaamisesta sote-palveluissa
- Miehen vanhemmuudesta, isyyden kohtaamisesta

Käsitteitä

- Sukupuolijärjestelmä
- Mieheys ja naiseus
- Mieserityisyys (naiserityisyys)
- Miestapaisuus (naistapaisuus)
- Isyys - miehen vanhemmuus
- Sukupuolivähemmistöt
- Kohtaaminen
potilaan/asiakkaan kanssa

Sukupuolijärjestelmän
historiaa –
perheinstituutioiden
muutos

Perheinstituution muutos (Roudinesco 2003)

- Patriarkaalinen perhe
- Moderni perhe
- Postmoderni perhe

- Nämä kaikki ovat olemassa rinnakkain

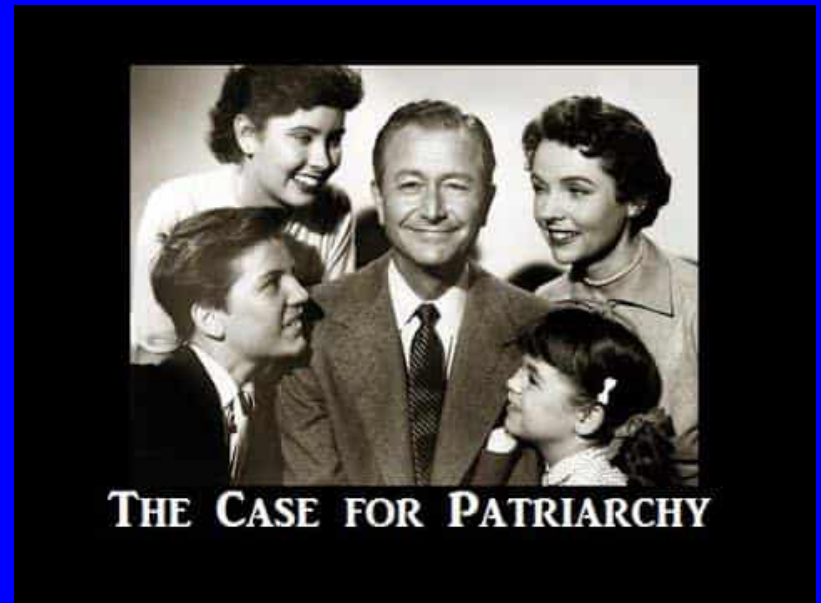
BeatriceHoffman.co.uk

BHoffman 1999: Triple Head

Patriarkaalinen perhe:

Hierarkkinen parisuhde on lapsen koti

- Teoria: S.Freud – mies ihmisen prototyyppinä
- Liitto on sopimus
  - Isän perintö
  - Sopivaisuus
- Parisuhde keskiössä
- Seksi = lisääntyminen
- Dominoiva järkevä mies huolehtii alistuvasta tunteikkaasta äidistä ja äiti-lapsi-parista

Moderni perhe:

Äidin rinta on lapsen koti

- Kiintymyssuhdeteoria
  - Yksi vanhempi riittää
- Liitto on romanttinen
- Vanhemmuus keskiössä
- Patrilinearisuudesta matrilinearisuuteen
- Nainen on ihmisen prototyyppi
- Seksi ≠ lisääntyminen
- Mies keskiöstä sivuun

Postmoderni perhe:

Aikuinen on lapsen koti

- Laajennettu objektisuhde/kiintymyssuhdeteoria
- Identiteetti on joustava
- Sukupuolisuus tai seksuaalisuus ei määrittele kykyä vanhemmuuteen: Ei enää binaarisuutta
- Lisääntyminen ≠ seksi
- Rakkauden ja lapsenhankinnan monimuotoisuus
- Äiti keskiöstä sivuun

Amy and Chris with their children Hayden and Milo,
Daily Mirror 23.3.2017

Postmodernius ja sukupuoliero

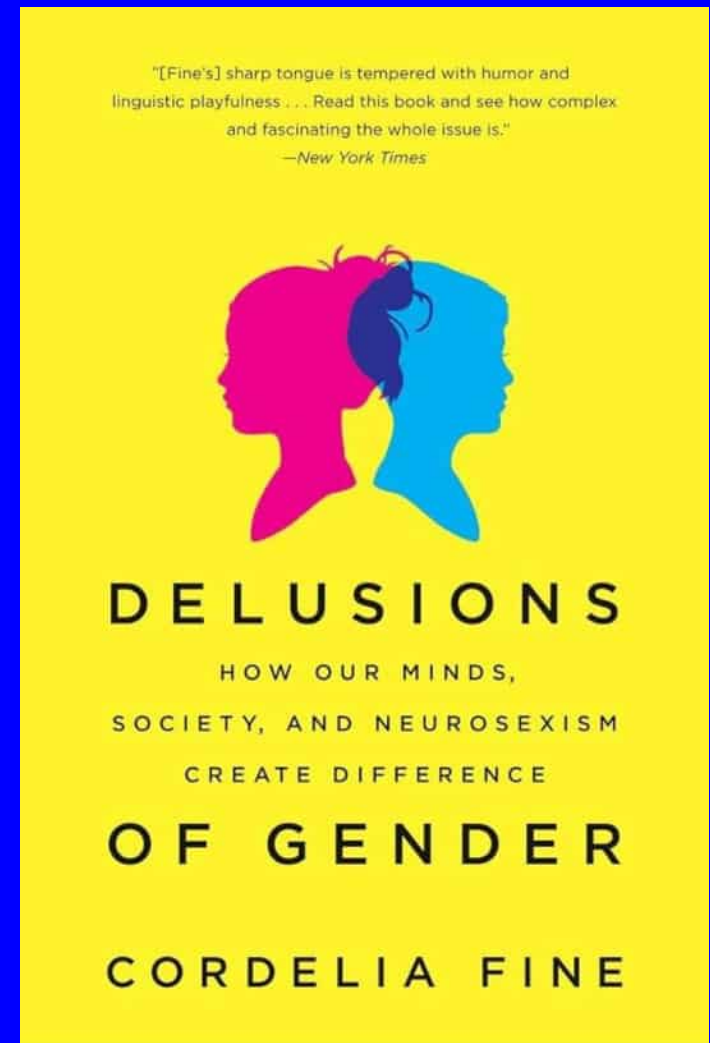
- Postmodernius sumentaa sukupuolijärjestelmän
- Mies – vanhemmuus – isyys?
- Isyys miehen ja/tai naisen ominaisuus?
- Sukupuolieron hämärtyminen

Sumea sukupuoliero

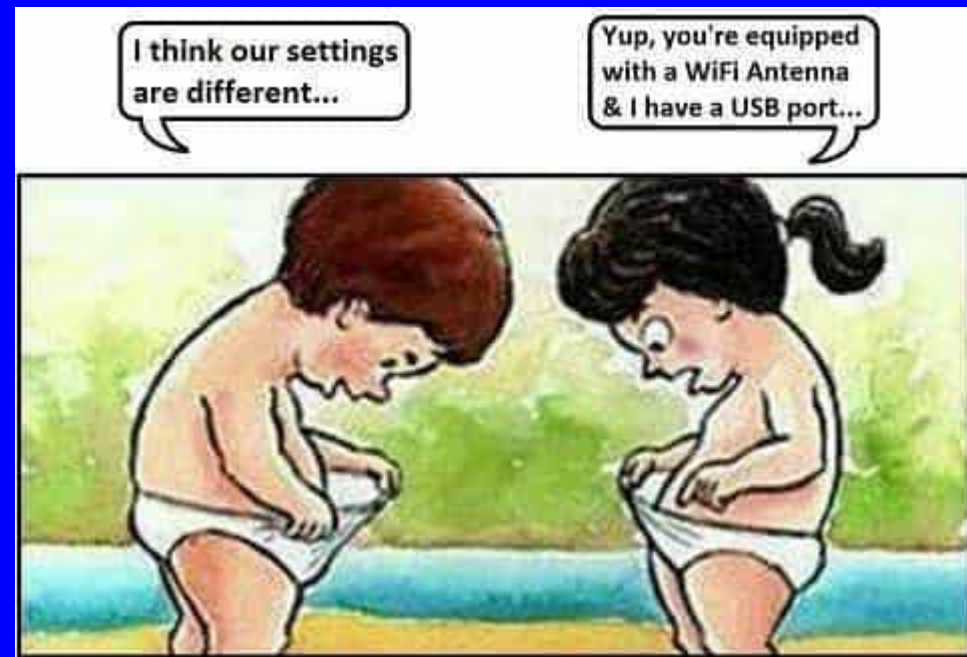
- Voinko enää puhua binaarisesti miehistä (vs. naisista) ja isyydestä (vs. äitiydestä)?
- Ylipäänsä, onko sukupuoliero binaarinen?
- Paljon kritiikkiä binaarista jäsentelyä kohtaan

HSäävälä 170424

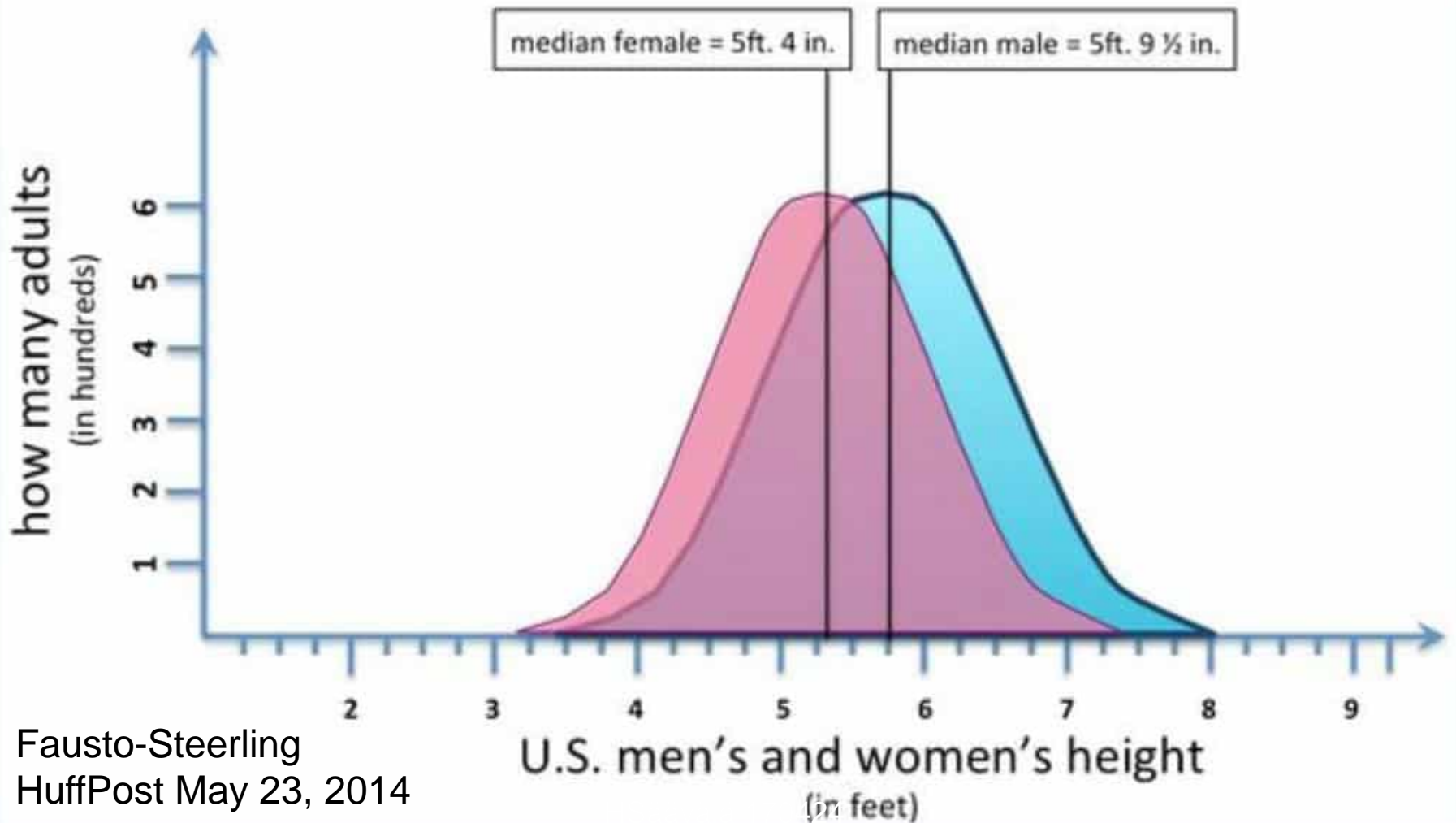

Mies vs. nainen –binaariset erot?

- Pituus – pitkät miehet, lyhyet naiset?
- Äly – matikka-miehet ja kieli-naiset?
- Testosteronitasot – testo-miehet ja nontesto-naiset?

Mies vs. nainen - pituus

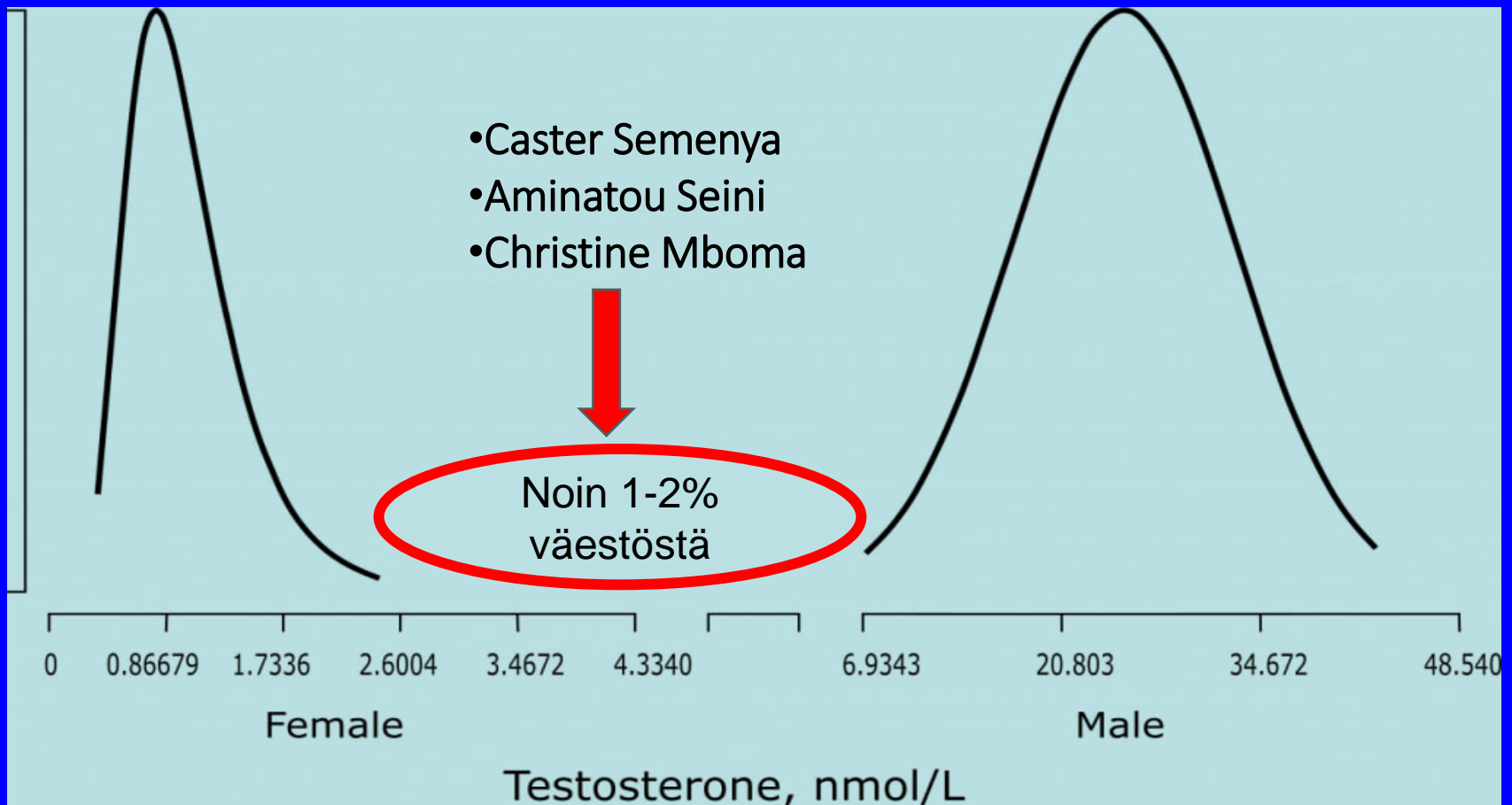

Fausto-Steerling
HuffPost May 23, 2014

Mies vs. nainen - matikka

- Sukupuolella ei ole väliä matematiikan oppimisessa, eivätkä pojat ole siinä automaattisesti tyttöjä etevämpiä. Suomessa tytöt ja pojat suoriutuvat matematiikassa keskimäärin yhtä hyvin, tytöt jopa hieman paremmin, ja mahdolliset erot selittyvät erilaisilla tausta-, opiskelu- ja koulumuuttujilla. (<https://www.superprof.fi/blog/tyttojen-ja-poikien-erot-matematiikassa/>)

Mies vs. nainen - Testosteronitasot?

<https://womenssportspolicy.org/q10-dont-some-healthy-females-produce-testosterone-in-the-male-range/>

Naisurheilijat

- Intersukupuolisuus
- 1-2% väestöstä
- Julkkiksia:
  - Caster Semenya
  - Aminatou Seini
  - Christine Mboma

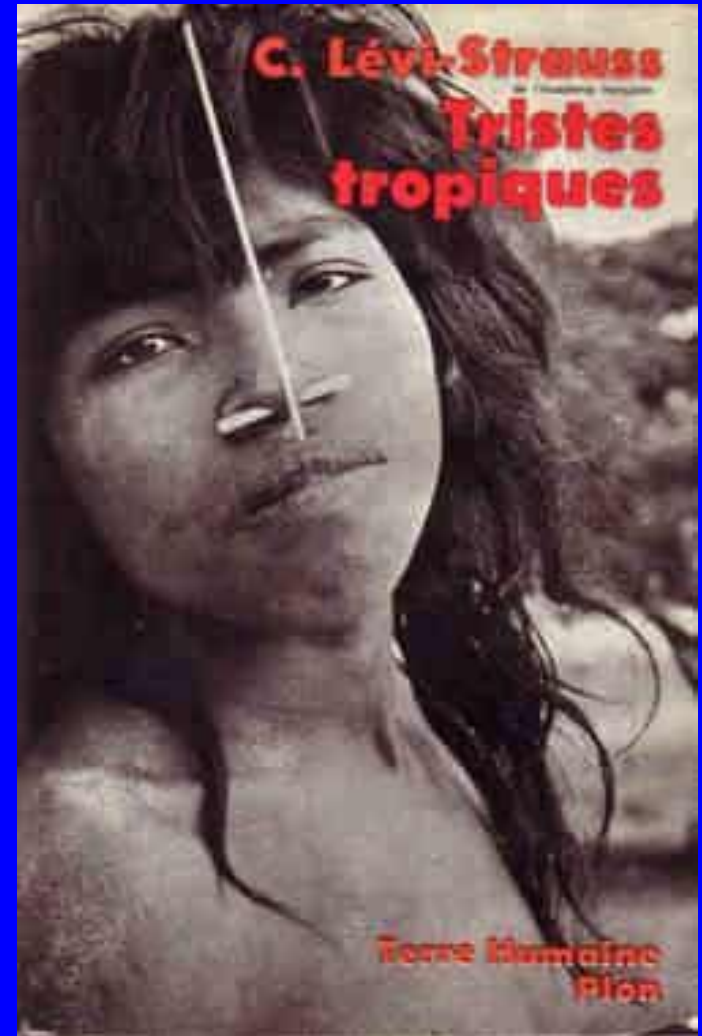
Binaariset puheet?

- Sukupuoliero on vääristymistä huolimatta mielekäs jäsentely, koska:
  - Useita fyysisiä sp-eroja
  - Identifioitumiserot
  - Kulttuuriset erot
  - Ihmisen binaarinen logiikka (Levi-Straus 1957)
  - Pienet erot kertautuvat sukupuolijärjestelmäksi

Binaarinen ajattelu

- Claude Lévi-Strauss:
  - Strukturalistinen antropologia
- Ihminen ajattelee luonnostaan binaarisesti
- Binaariset sukupuoliteoriat ja binaarinen ajattelutapa tukevat toisiaan

Nainen ja mies kuin yö ja päivä?

HSäävälä 170424

Miltä
mieheys ja
mies-
tapaisuus
näyttää?

Miksi mieheys askarruttaa meitä?

- Sukupuolijärjestelmä tuottaa kertautuvia eroja
- Arjen valintamme ovat itseään toistavia
- Yhteisöjen näkemykset poikkeavat toisistaan ja muuttuvat, mutta miestapaisuus tuottaa yhdenmukaisuuksia
- Mieheys on ristiriitainen biopsykosos. rakennelma

Miehen täytyy (Aki Sirkesalo)

- mun täytyy lähtee
ja tulla takaisin
kuka sitä kestäis
jos aina makaisin
olis pari juttuu
jotka vaatii mua
- mutta mä en haluu
et ne vaivaa sua
- maa alla palaa
nopean jalan
mä en lähde salaa
kun lähtemään alan
näkemiin siis
tehtävä odottaa
silti mä en haluu
sua kadottaa
- miehen täytyy tehdä mitä
miehen täytyy tehdä
jos ei se tee, mitä sillä
tekee?
- elämä heittää
mua savosta jaavaan
pohjolan hanget
vaihtuu laavaan
en katsele kauan
seisovaa vettä
mun pitää mennä
ennenkuin jalat pettää
- miehen täytyy ...
- miehelle ei riitä et se
katselee kuuta
sen täytyy päästä kuuhun
kävelemään
miehelle ei riitä et se painaa
puuta
sen täytyy päästä puuhun
kiipeemään
siivet sielussaan
ja sielu tahtoo lentää
- miehen täytyy...

Mun täytyy lähteä ja
tulla takaisin...

HSäävälä 170424

...kuka sitä kestäis jos aina
makaisin...

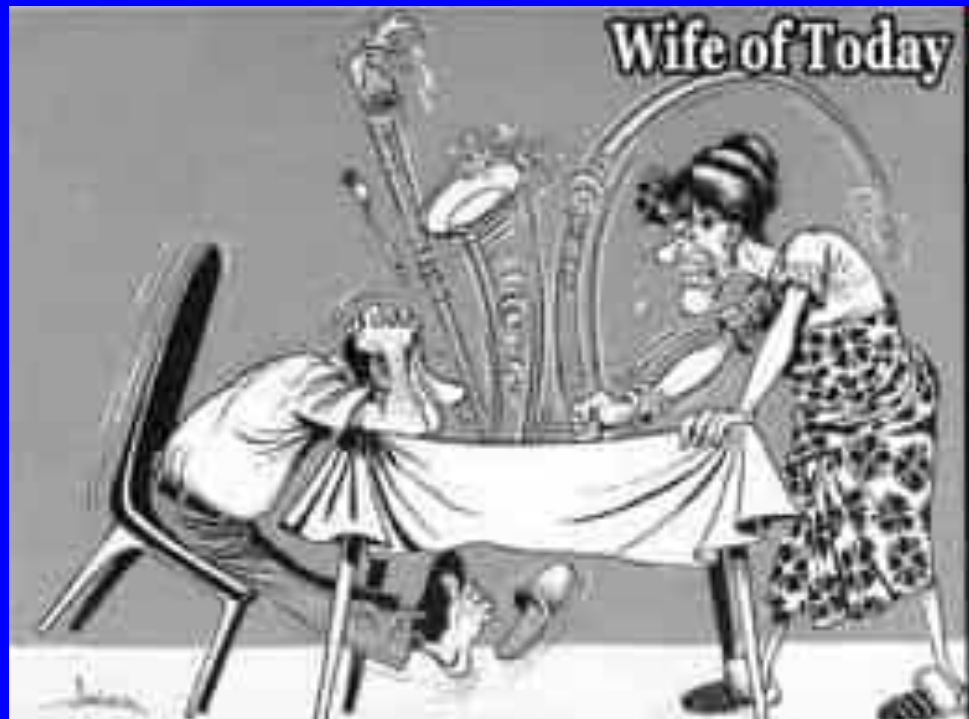

...ois pari juttuu jotka vaatii
mua

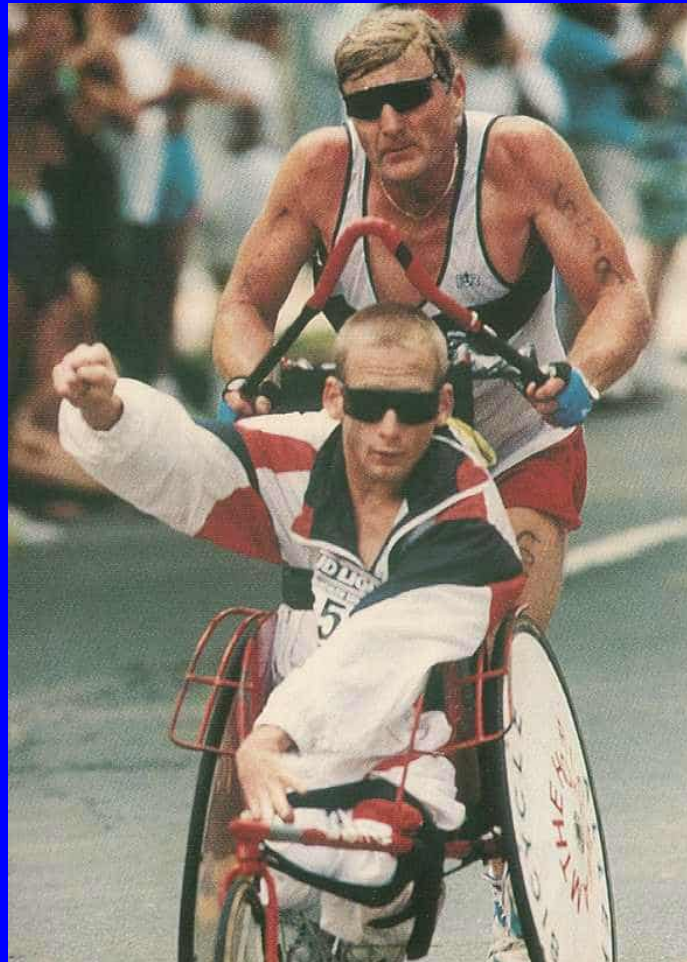

HSäävälä 170424

...mut mä en haluu et ne
vaivaa sua

...miehen täytyy tehdä mitä
miehen täytyy tehdä

HSäävälä 170424

Toimintakeskeisyys

- Ystävyys tekemisen äärellä

Keskittyvä tavoitteellisuus

- Miten hyvin,
miten
iso(pieni),
miten monta,
kuinka hyvää

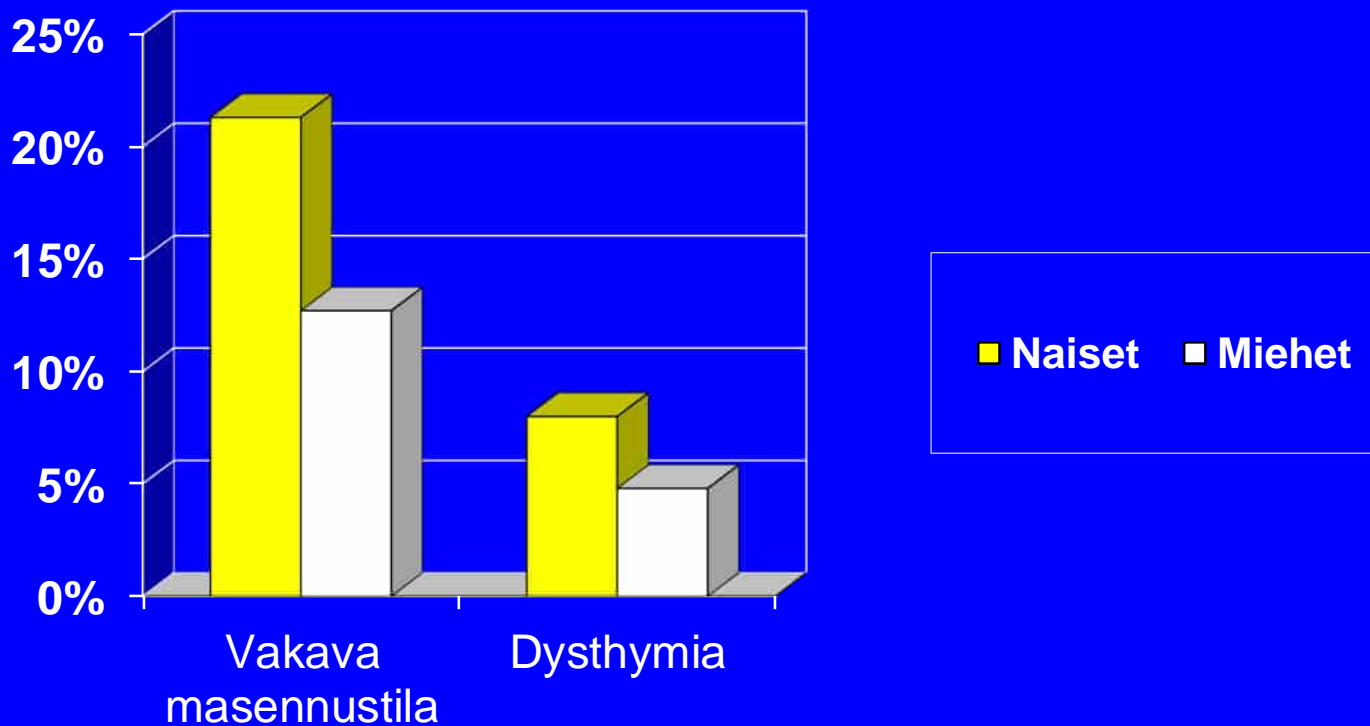

Miehen mielenterveys

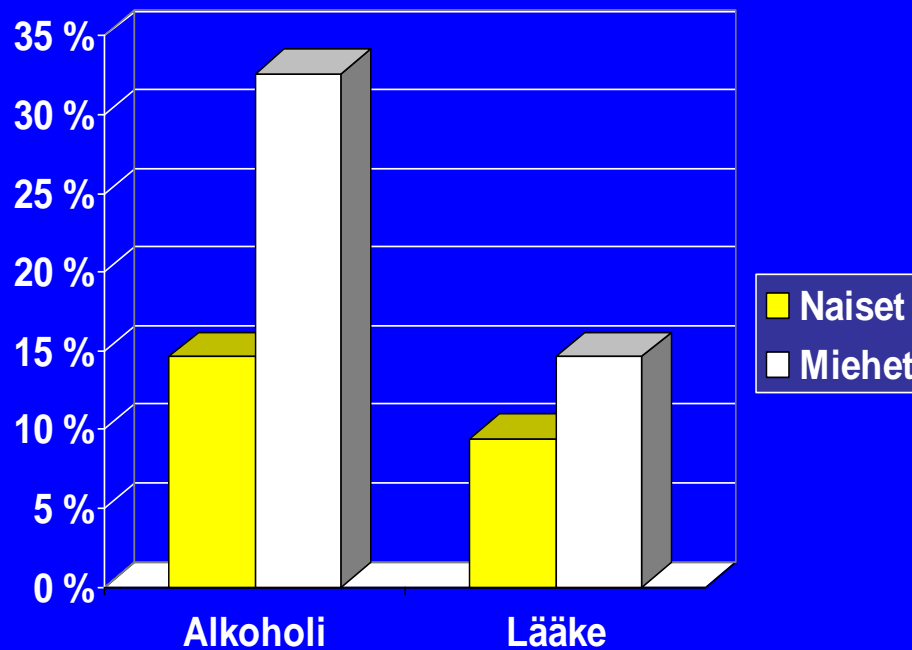

Masennuksen elinaikainen esiintyvyys

(% kaikista) (USA, Kessler ym.)

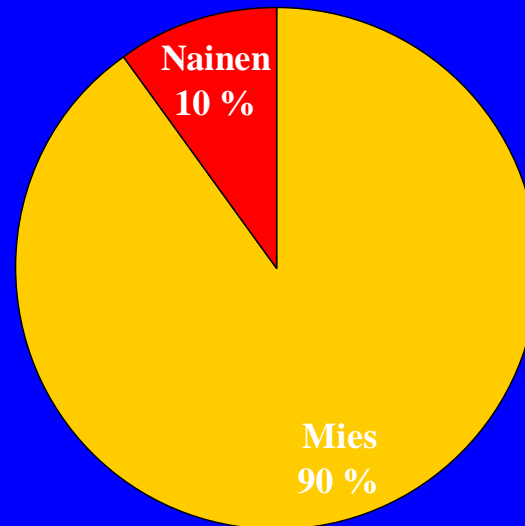

Päihdeongelmien elinaikainen esiintyvyys (% kaikista) (USA, Kessler ym.)

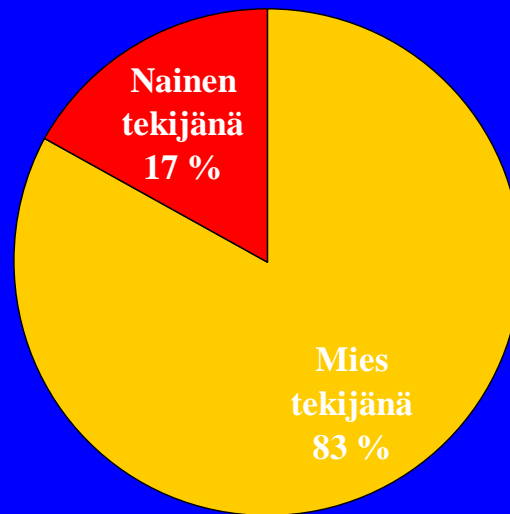

Henkirikoksesta epäiltyjen sukupuoli Suomessa 2002-6 (Sirén ym. 2007)

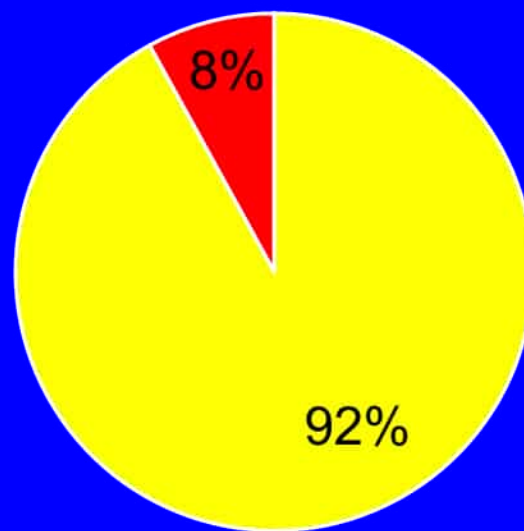

Henkirikokset parisuhteessa 2002-2006 (Siren ym. 2007)

Vankeus ja sukupuoli (RISE 2013)

Sukupuolijakauma

■ Mies ■ Nainen

Psykoterapia ja sukupuoli

- Kela, kuntoutuspsykoterapia
  - Miespotilaita 20%
  - Toiminnallinen suojautuminen
  - Vaikeus työstää sanallisesti
- Traumatisoituminen
  - Vinjetti
  - Haavoittuvuuden tunnistamisen vaikeus

Hilma af Klint

Teorioita
miestapaisuuden ja
mieserityisyyden
luonteesta

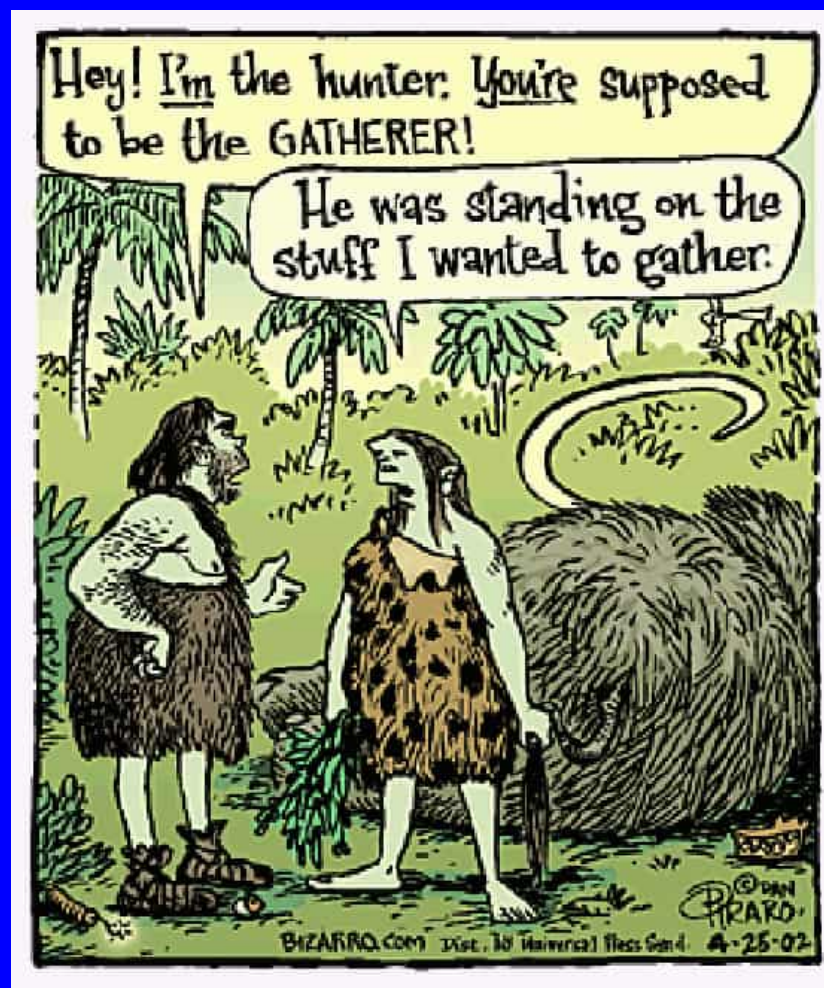
Teoriat sukupuolierosta

- Synnynnäinen konstituutio
  - Evoluutiopsykologia
- Lapsuuden kasvuolosuhteet
  - Psykodynaaminen teoria
- Kulttuuriset tekijät
  - Sosiaalinen oppiminen
  - Sosiologiset teoriat

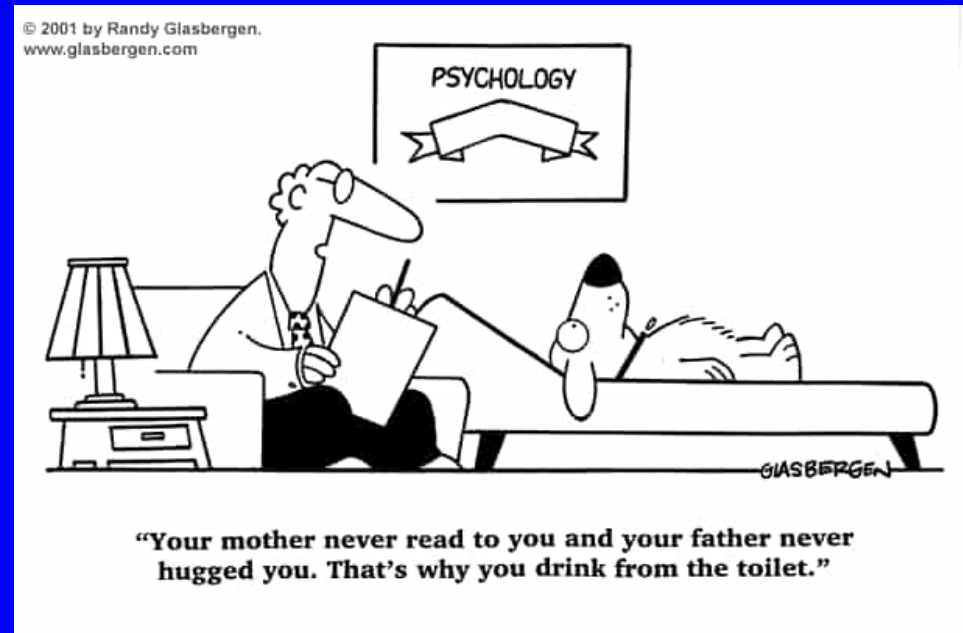
Evoluutiopsykologia

- Vanhemmuuteen investointi (Trivers)
- Seksuaalinen valinta (Darwin)
- Sukupuolistunut työnjako (Engels)
- Aivojen sikiöaikainen sukupuolistuminen
- Puberteetti

Psykodynaamiset teorit

- Kiintymyssuhde-teoria
- Objektisuhde-teoria

Kiintymyssuhdeteoria (Objektisuhdeteoria)

- Sukupuolittunut hoiva
- Pojan ja tytön eri ongelmat:
  - Poika (cis*):
identifikaation vaihto
  - Tyttö (hetero): objektin vaihto

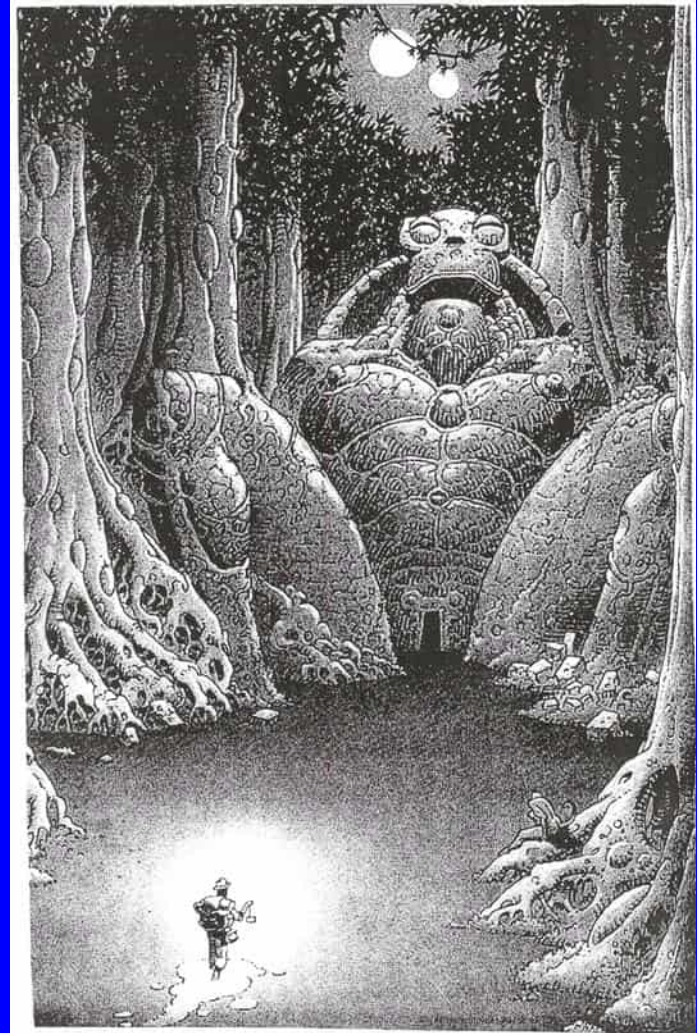
Identifioituminen sukupuolittuneissa hoivasuhteissa

- Tyttö: henkilöön identifioituminen
  - Vahva kiinnittyminen
- Poika: positioon identifioituminen
  - Löysempi kiinnittyminen
- Muista: Identifioituminen moneen suuntaan

Poika miesten maailmaan

- Identifikaation siirtäminen naisesta mieheen (AAdler, KTheweleit, DDinnerstein)
- →
- Läheisyys miespositioon, etäisyys miehiin
- Identiteettiä pitää varmistella
- Mieheys huonosti sisäistynyt
- Intiimiyden karttaminen
- Ryhmäntyminen (todistelu ym.)

Irtautumisen seurauksia

- Alttius toiminnallisuuteen
- Ikuinen position todistaminen
- Todistaminen pois-sulkemalla
  - ei-nainen
  - ei-vauva
  - ei-homo

Miehen riittämättömyys (JLacan)

- Fallos on saavuttamaton
- Ikuisen erektion haave
- Tavoittelemisen pakko
- Epäkelpouden uhka
- Konkreettisesta symboliseen

Taakanjako sukupuoli- järjestelmässä

Miehen roolitus

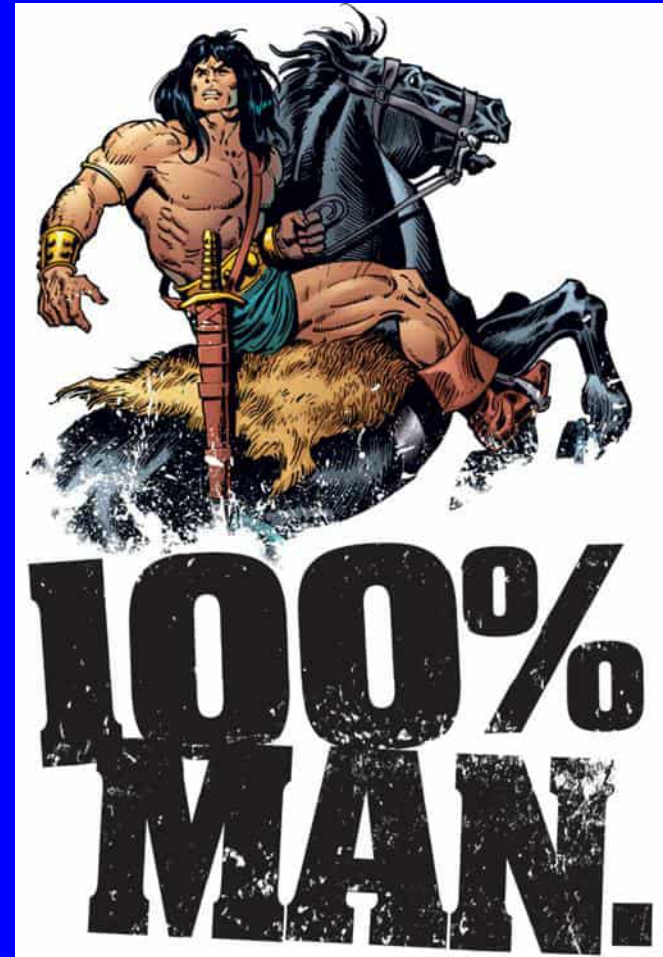
- Binaarinen sukupuolikäsitys kärjistää roolituksen
- Jonkun pitää nuokin roolit kantaa
  - ei ole hyvää ilman paha...
- Mieheys ja pahuus:
  - Likaisuus
  - Aggressio ja väkivalta
  - Seksuaaliset ylilyönnit
  - Ahneus
  - Itsekkyys

Miehen ja naisen epävarmuus

- Meidän yhteisöissämme miehet pelkäävät, etteivät ole tarpeeksi miehiä, ja naiset pelkäävät, että heitä pidetään vain naisina.

Theodor Reik

Ei-nainen, Ei-lapsi, Ei-homo

- Knapsu – naismainen, homahtava, lapsen kaltainen
  - ”Knapsuun verrattuna massamurhaaja, suurhujari tai taparikollinen ovat kunniamainintoja”
  - Vaihteleva määritelmä
- Psykiatrin MMPI-tutkimus
  - Feminiinisyydspisteet ”katosta läpi”

Mies potilaana ja asiakkaana sote-palveluissa

- Mies kokee herkästi olevansa vieraalla maalla
- Hän on lähinnä ”käymässä”, ei ”asettumassa taloksi”
- Keskustelussa mies ei välitä niinkään tunteita kuin asioita tai faktoja
- Konkreettisuus korostuu

Mies potilaana ja asiakkaana sote-palveluissa

- Kuuntele:
  - Toiveet ja tavoitteet
  - Valmiudet
- Ota huomioon:
  - Miestapainen kommunikatio
  - Sosiaaliset erot
  - Miehen peitetty epävarmuus
  - Epäluuloisuus

Vanhemmuuden tukeminen miehen elämässä

Isän merkitys lapsen kehitykselle

- Johdanto
- Kotouttaa mieheys vai miehistää koti?
- Vanhemmuuden epäsymmetria
- Äidin hoiva ja jaettu vanhemmuus
- Isän kohtaamisesta
- Jaetun vanhemmuuden hyötyjä ja haasteita
- Yhteenveto

Giacometti

Johdanto

- Perhevalmennus Oulussa 1994-2004 (Koskela, Tuira)
  - >1 000 isää
- Isävauvaryhmät 1994-2004
  - n.200-300 isää ja vauvaa
- Vuoden isä –tunnustus v.2006

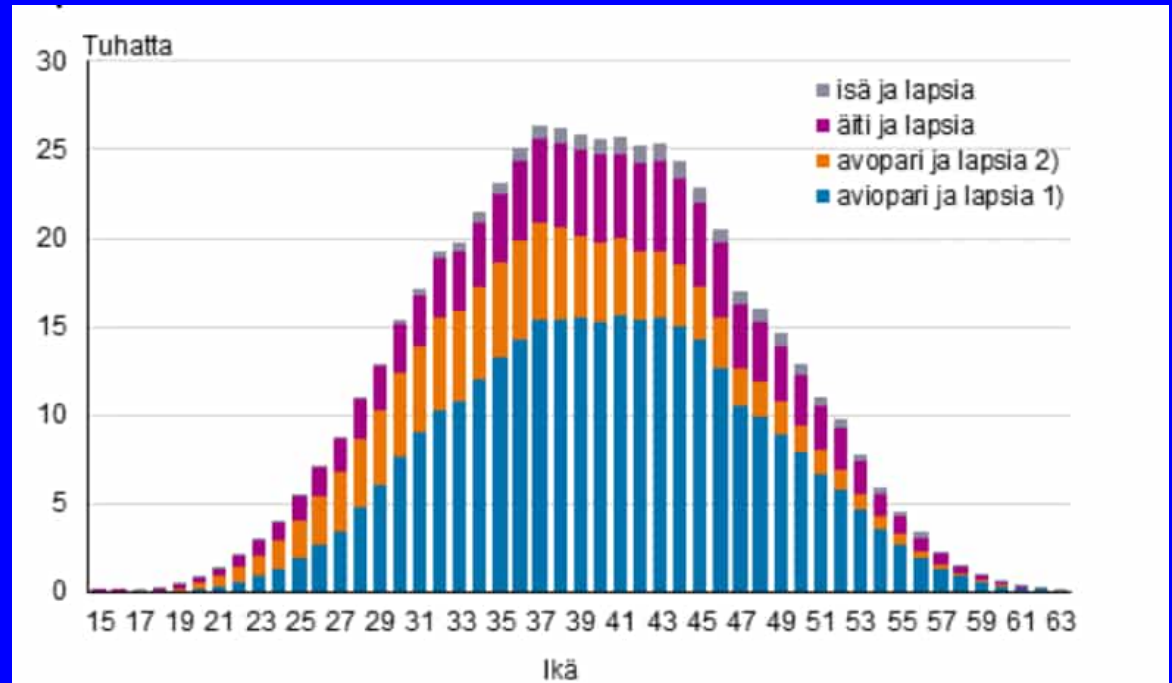

HSäävälä 170424

Giacometti

Perheet 2021 (Tilastokeskus 2022)

- n. 554 000 lapsiperhettä
- n. 20 000, jossa isä+lapset
- n. 10-15, jossa miespari ja lapset
- N. 1100, jossa naispari ja lapset

Yksilön
persoonallisuuden
moni-
ulotteisuudesta

- Yksilö on kokoelma
”monia kasvoja”
  - Yksilölliset erot
kuitenkin isoja
- Esimerkkinä
morenolaiseen
teoriaan
pohjautuva
vanhemmuuden
roolikartta

BHoffman 2002: Nurturing

Vanhemmuuden roolikartta

Vanhemmuuden viisi keskeistä osa-aluetta

- arkielämän taitojen opettaja
- oikean ja väärän opettaja
- mallin antaja
- arvojen välittäjä
- tapojen opettaja
- perinteiden vaalija
- sosiaalisten taitojen opettaja
- kauneuden arvostaja

Elämän opettaja

Ihmissuhdeosaaja

- keskustelija
- kuuntelija
- ristiriidoissa auttaja
- kannustaja
- tunteiden hyväksyjä
- anteeksiantaja/-pyytäjä
- itsenäisyyden tukija
- tasapuolisuuden toteuttaja
- perheen ja lapsen ihmissuhteiden vaalija

Lapsen tarpeet eri
kehitysvaiheissa

- itsensä rakastaja
- hellyyden antaja
- lohduttaja
- myötäeläjä
- suojelija
- hyväksyjä
- hyvän huomaaja

Rakkauden antaja

Rajojen asettaja

- fyysisen koskemattomuuden takaaja
- turvallisuuden luoja
- sääntöjen ja sopimusten noudattaja ja valvoja
- ein-sanoja
- vuorokausirytmistä huolehtija
- omien rajojensa asettaja

Huoltaja

- ruoan antaja
- vaatettaja
- virikkeiden antaja
- levon turvaaja
- rahan käyttäjä
- puhtaudesta huolehtija
- ympäristöstä huolehtija
- sairaudenhoitaja
- ulkoiluttaja

Vanhemmuuksiin eri teitä

Äiti synnyttää
lapsen, lapsi
synnyttää isän

Kiintymyssuhde teoria

lapsen koti on äidin
syli

Systeminen teoria

Lapsen koti on
vanhempien
parisuhde

Liian tiiviin kiintymyssuhteen ongelmat – onko niitä?

- Lapsen luontainen pyrkimys eteenpäin
- Lapsi tarvitsee kolmannen, ettei hukkuisi toiseen
- Kiin(nit)tymisen epäonnistuminen voi johtua myös liiasta läheisyydestä

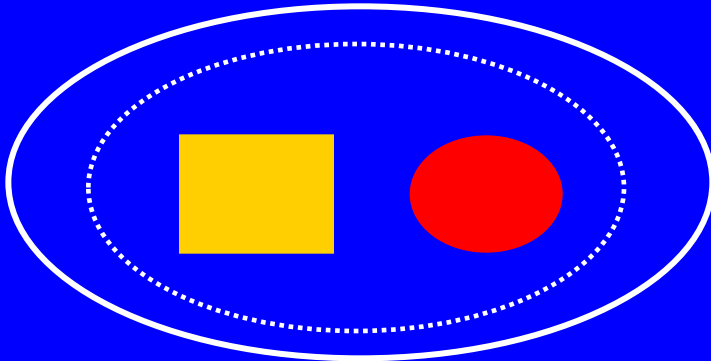

Kolmiosuhteen tasapainotus

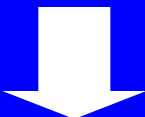
- Talonrakennus-menetelmä:
äidin hoivan malli
  - Tarve katsoa muualle?
  - Korvikkeen etsiminen
- Minulle kans –menetelmä:
  - jaettu vanhemmuus -malli
  - Vaikeus katsoa muualle?
  - Vauva myös minulle

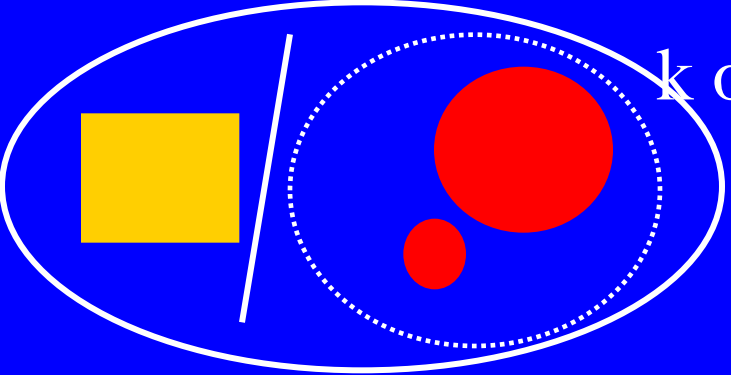
Vauvaperhe

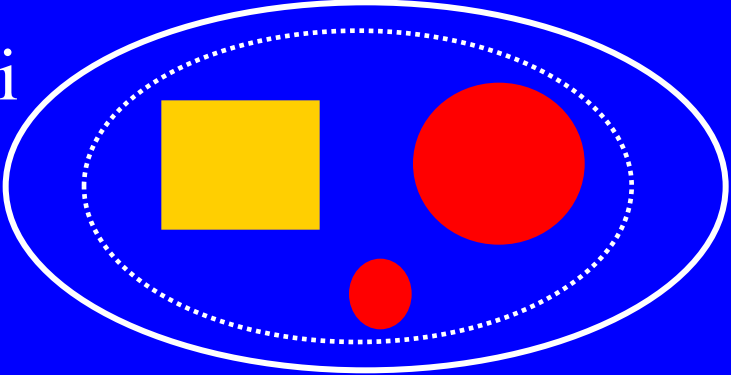
Parista

kolmioksi

Äidin hoiva

Jaettu vanhemmuus

Jaettu vanhemmuus –
isä äidin rinnalla
aktiivisena
vanhempana

Jaetun vanhemmuuden edut

- Merkitys lapselle
- Merkitys äidille
- Merkitys isälle
- Merkitys perheen tasapainolle

BHoffman 2006: Etruscan Couple 2

Jaetun vanhemmuuden merkitys lapselle

- Turva ja jatkuvuus
  - 10-20 % äideistä masentuu
- Virikkeet ja tuki
  - Monipuolisuus
- Estää (liiallista) riippuvuutta äidistä?

Liian tiiviin kiintymyssuhteen ongelmat lapselle – onko niitä?

- Lapsen luontainen pyrkimys eteenpäin
- Lapsi tarvitsee kolmannen, ettei hukkuisi toiseen
- Kiin(nit)tymisen epäonnistuminen voi johtua myös liiasta läheisyydestä?

Jaetun vanhemmuuden merkitys äidille

- Jaksaminen
- Elämän monipuolistuminen
- Syrjäytymisriski vähenee

Jaetun vanhemmuuden merkitys isälle⁽¹⁾

- Elämän monipuolisuus
- Miesyhteisön väkivallan väheneminen?

Jaetun vanhemmuuden merkitys isälle⁽²⁾

- Jos vanhemmuutta jaetaan alussa enemmän, opitut mallit pysyvät paremmin myöhemmin
- Esimerkiksi avioeron tullen tällä voi olla suuri merkitys siihen, miten vanhemmuutta jaetaan eron jälkeen.

Aktiivisen isyyden merkitys miehelle

'Isät, (...) Kerran vain ovat lapsemme pieniä, (...) kerran kiertyvät kädet herkästi isänkin kaulan ympäri(...). Silloin (...) meidän pitää olla valveillamme, ettei (...) lastemme vastarakkaus meihin pääsisi kylmenemään ja sammumaan (...) (vaan), että lastemme kädet yhtä herkästi kiertyisivät isän kaulan ympäri (...). Jos näin tapahtuu(...), meilläkin on valoisa elämän ilta ja mekin saamme palkan työstämme ja rakkaudestamme. Tällaiseen voittoon eivät auta suuret otteet ja ihmeelliset teot (...). Meille miehille, suurille maailmanparantajille, kuuluu lopuksi pieni käsky: Ole uskollinen vähässä!'

Vilho Reima (1921): Isät kotona. Edistysseurojen kustannus OY

Jaetun
vanhemmuuden
merkitys
perheen
tasapainolle

BHoffman 1992: Flying Couple

Jaetun vanhemmuuden merkitys perhesuhteille

- Voiko äiti-lapsidydin vahvuus kärjistää perhesuhteiden triadisia jännitteitä?
- Voiko eroriski pienentyä äidin hoivan malliin verrattuna?

Kolmantena pyöränä

...Vanhempi lapsi katsoo kateellisena...nyt siinä istuu joku muu...kädet ristissä, anoo surusta, että pääsisi. Miksi madonna ei katso kumpaakaan vaan kuvaajaan?...lapsen isä?... Kaipuu, alistuvuutta, ohi se aika...(Matti 32v.)

Lähde: MMalmberg 2010

Raffaello: Madonna ja tuoli

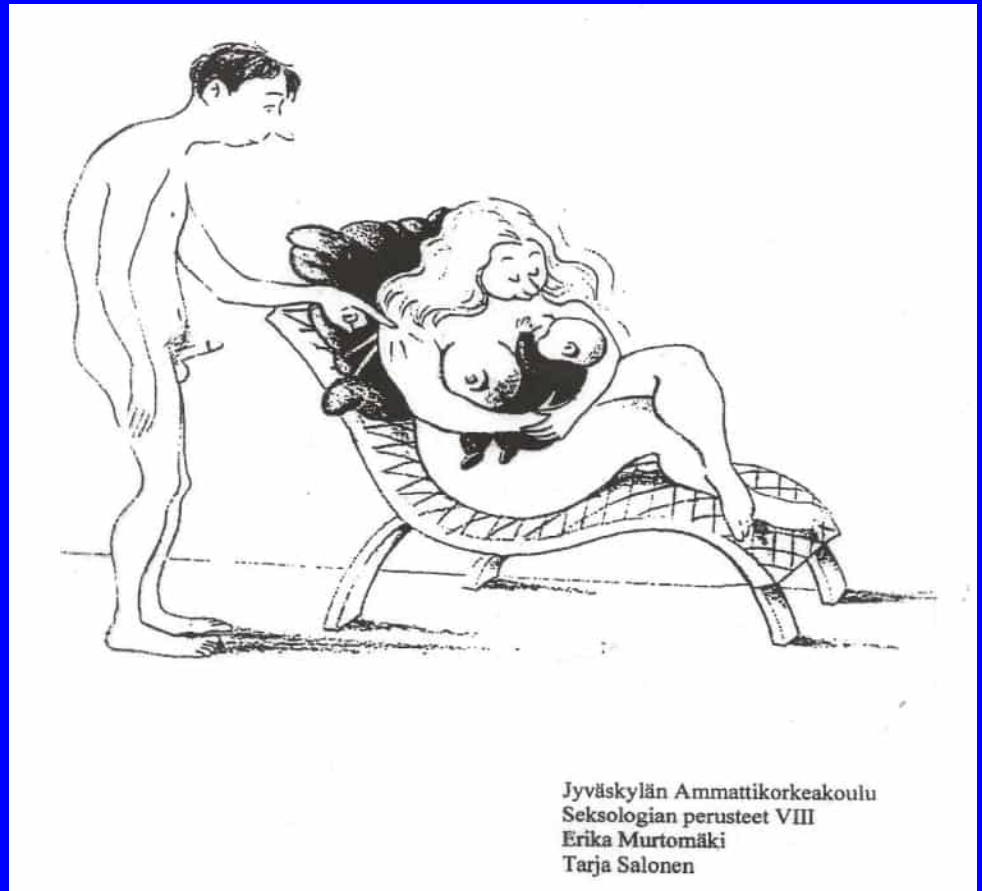
Madonnan rinnalla...

- Lapsuuden vaikutus isyyteen
- Isot sisarukset ja isä: kokemus äidistä ja vauvasta
- Ulkopuolisuuden tunteet
- Tapausselostus [You stole my mommy!](#)

Seksuaalisuus kolmiosuhteessa

- Raskausaika
  - Isän pelot
- Vauva-aika
  - Isän pettymykset
- Ruuhkavuodet
  - Onko tilaa
- Kun helpottaa
  - Kiinnostaako enää
- Voiko äidinhoivan malli vaikeuttaa tilannetta?

Parisuhteen merkitys unohtui?

- Adoptiokeskustelun paljastamaa
- Yksinäinen nainen sai ulkoisen adoption, mutta naispari tai miespari ei – miksi?
- Henkiset ja taloudelliset resurssit 2 vanhemman perheessä
- Kiintymyssuhdeteoria

Jaetun vanhemmuuden ongelmat

Kestääkö vauva kaksi hoitajaa?

- Kiintymyssuhdeteoria: yksi riittää
- Häiriintyykö vauva vaihdoista?
- Tapausesimerkki

Lampolan lämpö ja kurin kurkku?

- Onko syytä henkilöidä rajaaminen ja hellyys eri vanhemmille?
- Voiko isä toteuttaa lämpöä ja kuria yhtä aikaa, entä äiti?
- Voiko jakamisesta olla hyötyä?

Paternaalinen ja maternaalinen funktio (Josez-Perelberg 2008)

- Ei sukupuolesta riippuvainen, mutta voi myös olla sukupuolistunutta
- Paternaalinen **rajaaminen**
- Maternaalinen **hoiva**

Onko miehestä hoitajaksi?

- Mies ei kykene
- Mies on vaarallinen
- Hoiva ei ole miehelle ominaista
- Miehen hoiva vie naiselta mahdollisuutta toteuttaa ydinminuuttaan
- Naisen puuttuminen läheltä vahingoittaa lapsen kehitystä

Markku Keinonen 2001

Pappografia - Isän kykyjen arviointi ja kannustaminen

Me miehet tarvitsemme selkeyttä: ota kontaktia!

1. Pidä sylissä
2. Katso silmiin
3. Puhu ja kuuntele

”Ei saatu synnäriltä otekaavioita!?”

HSäävälä 170424

Isän tyyli – mikä on vain erilaista ja mikä on väärin?

Isän fyysisyys ja rajuus?

HSäävälä 170424

Isän kyvyttömyys tyydyttää lapsen tarvitsevuuutta?

Selviääkö isä huoltohommista?

HSäävälä 170424

Isän kyky tyydyttää lapsen tarvitsevuuutta?

Isän tyyli – mikä on vain erilaista ja
mikä on väärin?

Isän fyysisyys ja rajuus?

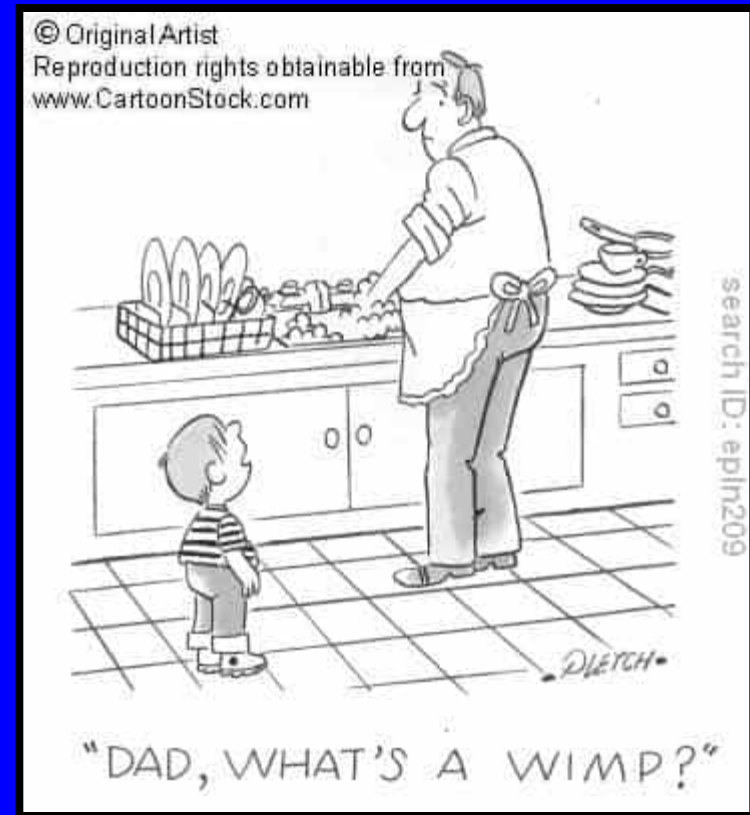

HSäävälä 170424

Pelko mieheyden menettämisestä?

"Eli huhut ovat totta, olet ollut ystävällinen postinkantajalle. Häpeä."

Isän vaikeus keskittyä lapseen?

Isän pelko kahden työn loukusta?

Isän tie vanhemmuuteen – kakkosvanhempi?

- Äiti synnyttää
lapsen, lapsi
synnyttää isän

Valtakamppailu - kotouttaa mieheys vai miehistää koti?

- Sovittamattomien yhteensovittaminen?
- Vaihtoehtoja:
  - Pidetään erillään
  - Mies osallistuu "naisten" hommiin
  - Nainen osallistuu "miesten" hommiin
  - Molemmat osallistuvat ristiin
- Mutta kuka pitää valtaa – jokin ratkaisu löydettävä?

"Harri auttaa minua tosi mielellään tiskaamisessa."

Valta, hierarkia ja erilaisuus

- Miehen ja naisen erilaisuus ei tarkoita hierarkiaa (Kristeva 2012)
- Tarvitaanko hierarkiaa sosiaalisesti?
- Pelastaako erilaisuus ja erikoistuminen valtataistelulta?

Komplementaarisuus - parempi kuin samankaltaisuus?

- Vahvuuksia:
  - Yksi sosiaalisuuden perusmuodoista – kaikkivoipaisuuden vastakohta
  - Väistämätöntä parisuhteessa
  - Työnjako edistää parin yhteistyötä
- Ongelmia:
  - Yksiulotteistaa yksilön
  - Yksilö on kokonainen vain parin osana

Portinvartija täytyy ohittaa⁽¹⁾

- Anatomia on kohtalo
- Vanhemmuuden epäsymmetria – isä on kakkosvanhempi ainakin alussa
- Isä tarvitsee tukea voidakseen lähestyä vauvaa ja luodakseen suoran kontaktin
- Tapausesimerkki: lentokone

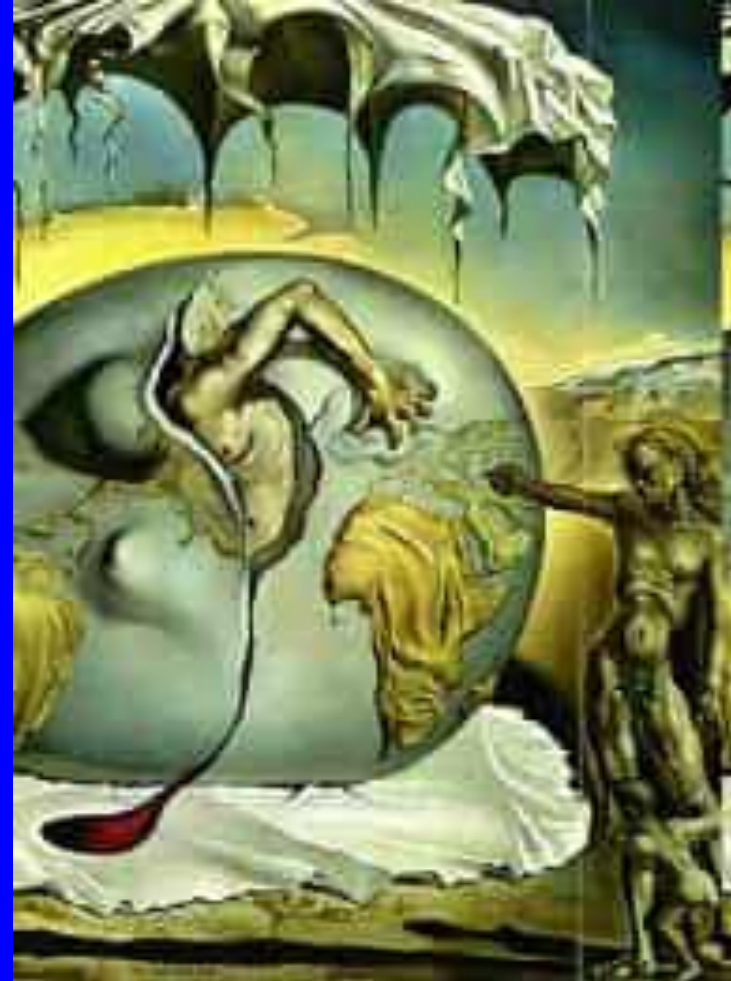
Portinvartija täytyy ohittaa⁽²⁾ (Hesa 060323)

- ”Vaimo ei antanut pitää vapaita, koska ei halunnut töihin”(Isä, 44v.)
- ”Olisin halunnut pitää enemmän mutta lasten äiti halusi käyttää kaikki vapaat itse.”(Isä, 55v.)
- ”Olisin halunnut olla lapseni kanssa enemmän kotona. Otan lapsen hoidon rennommin kuin vaimoni, joten perheen stressitaso olisi myös laskenut.”(Isä, 33v.)

Tutkimus- tuloksia

Isänkin hoiva turvallista

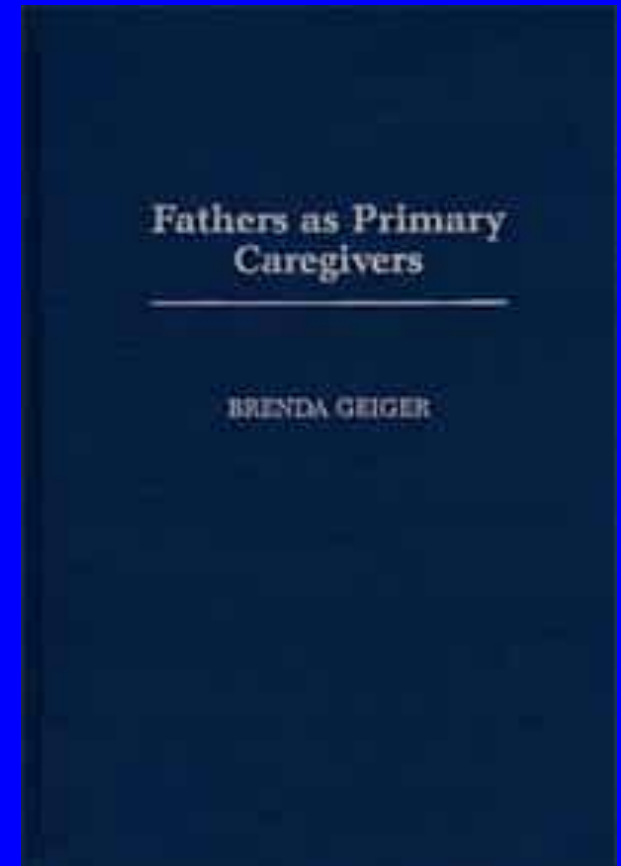
- Kiinnittymisessä äitiin tai isään leikki-iässä ei tilastollista eroa: $\frac{1}{3}$ turvaton
  - van Ijzendoorn ym., Ahnert ym. 2006
- Äidit eivät olleet tilastollisesti turvallisempia hoitajia kuin isät, vaikka enemmän lasten kanssa?

Äidin vai isän hoiva (Geiger 1996)

- 28 vauvaa:
  - isä vai äiti ykköshoitajana
- Tulokset:
  - Hoiva ei ole kiinni sukupuolesta
  - Isät aktiivisemmin leikeissä
  - Isät fyysisempiä
    - Rajumpia ja hellempia
  - Isien hoitamat lapset rohkeampia ja itsevarmempia, äitien hoitamat rauhallisempia

Isien pohdintoja roolistaan

Isän kiinnostus ja halu? (Eerola ym. 2019)

- "...en erityisesti pidä pienten lasten hoitamisesta." (Isä, 42v.)(Hesa 6.3.2023)
- "Lapset on tylsiä. Töissä on mukavampaa." (2 lapsen isä, 45v.) (Hesa 6.3.2023)
- "Miksi miehistä yritetään tehdä naisia?" (Isä, 48v.)
- "valtaosa, 90 prosenttia isistä haluaa luovuttaa äidille mahdollisimman paljon vanhempainrahapäiviä." (Eerola ym. 2019, Hesa 23.11.2022)
- Miten paljon yhteiskunnan pitäisi ohjata vanhempia?

Isien tärkeimmät syyt pitää perhevapaita

- Isä halusi hoitaa lasta
- Isä halusi tauon töistä
- Isä halusi mahdollistaa äidin paluun töihin tai opintoihin
- Äiti halusi isän pitävän vapaan
- Lähde: Fathers' Leave Take-Up in Finland. Motivations and Barriers in a Complex Nordic Leave Scheme (Eerola ym. 2019)

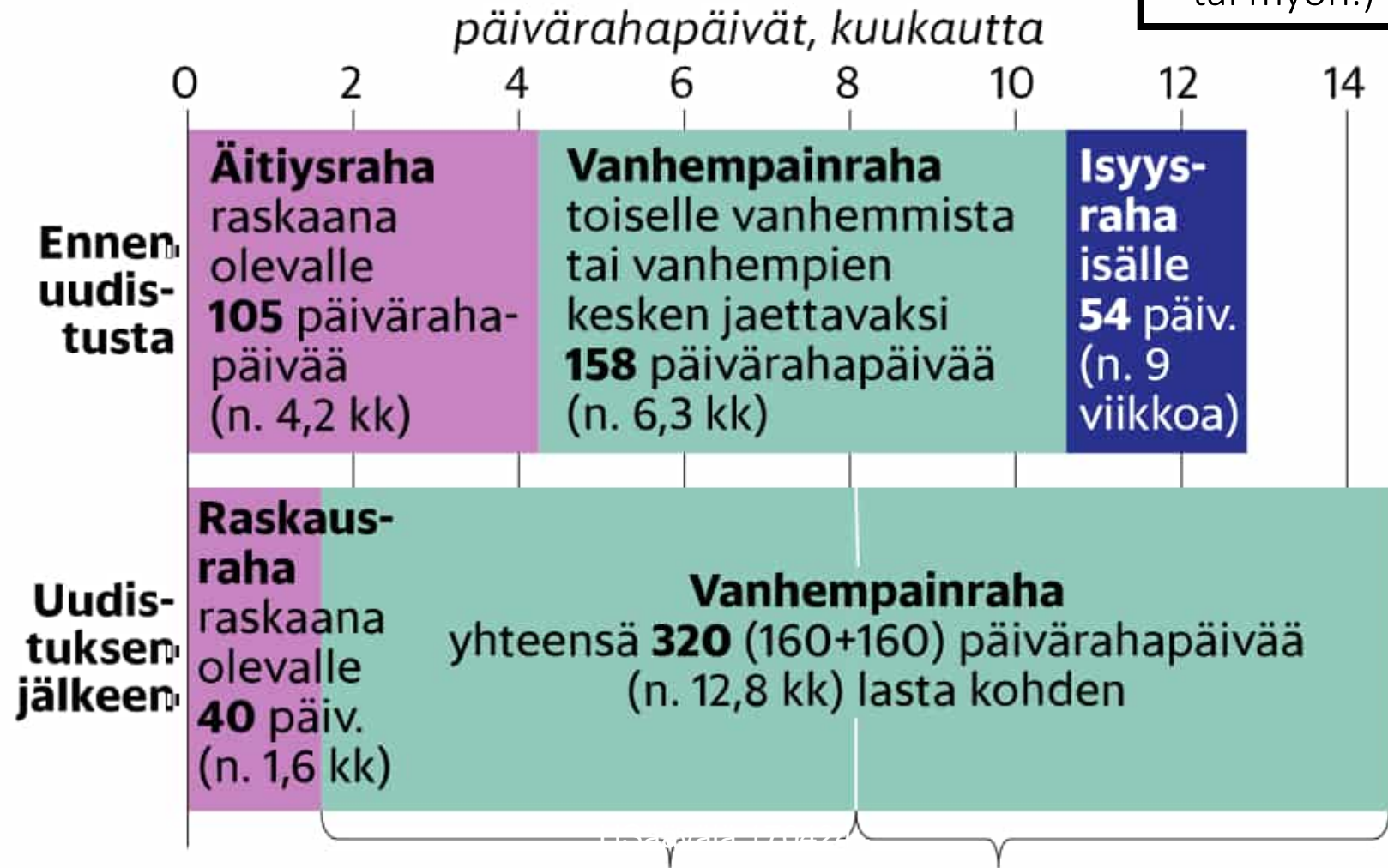
Perhevapaat

Perhevapaauudistus 2022 (Hesa 6.3.2023)

Uudet vanhempainpäivärahat

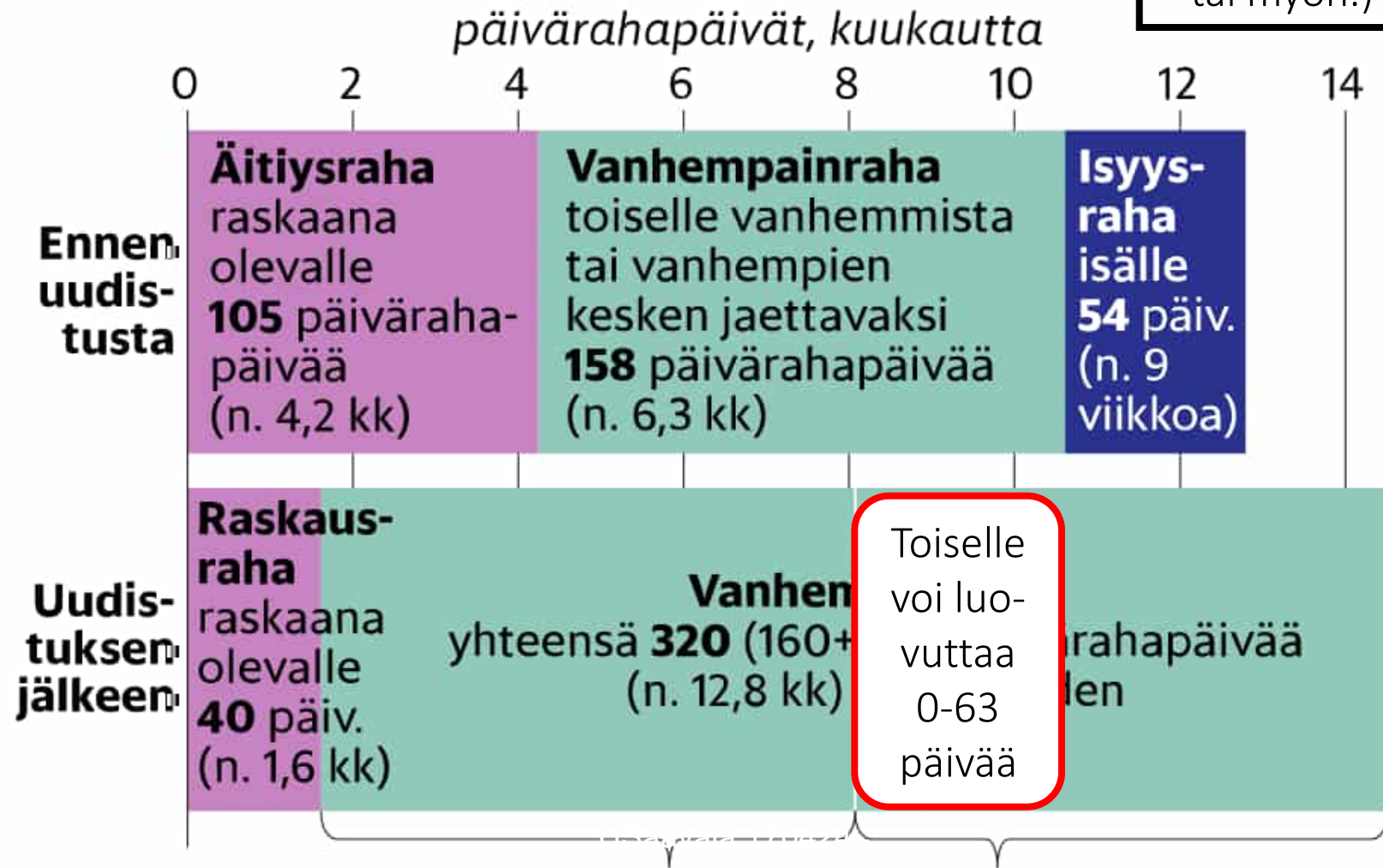
(LA 4.9.2022
tai myöh.)

Perhevapaauudistus 2022 (Hesa 6.3.2023)

Uudet vanhempainpäivärahat

(LA 4.9.2022
tai myöh.)

Yhteenveto

- Lapset tarvitsevat monipuolista vanhemmuutta
- Perheet hyötyvät kahden vanhemman aktiivisesta panoksesta
- Monia psykososiaalis-taloudellisia esteitä isän aktiiviselle vanhemmuudelle
- Perhevapaa uudistus edistää jaettua vanhemmuutta

BHoffman 1995: Arum Lilly

Avioero ja isyys

- Äidinhoivan malli
  - Liiallinen vs. riittävä isälapsi-etäisyys
- Jaettu vanhemmuus
  - Kilpailu/taistelu vs. rauhanomainen työnjako
  - Kaksi potentiaalista lähivanhempaa

HSäävälä 170424

Eron merkitys

- Taloudellinen kurimus
- Vanhemmuus-
resurssien radikaali
väheneminen
- Riski riitojen
eskalaatiosta
- Kaikkien osapuolten
valinnanvapaus
kaventuu

HSäävälä 170424